

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์
Problems and Solutions to Solve of Thai Social Problems in Short Stories Awarded
by the Kanokpong Songsompan Award

Qin Shuting (เดซี่)¹

พัชรินทร์ บุรณะกร²

patcharintara@yahoo.com

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

qin44874@gmail.com

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ โดยศึกษาวิเคราะห์เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์จำนวน 7 เรื่อง และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ผลการวิจัยพบว่า เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ สะท้อนให้เห็นภาพปัญหาสังคมไทย ได้แก่ 1) ปัญหาความเป็นอยู่ในสังคมไทย มีปัญหาความยากจนที่ส่งผลให้เมื่อยามเจ็บป่วยไม่มีเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาตัวจนต้องตายในที่สุด ปัญหาการถูกกดขี่ที่ลูกเลี้ยงในครอบครัวถูกแม่เลี้ยงกดขี่ข่มเหงให้ทำงานหนักในบ้านจนถึงขั้นต้องค้าประเวณีเพื่อตอบแทนบุญคุณพ่อแม่ ปัญหาการผิดคุณธรรมจริยธรรมที่ผู้ใหญ่มีเพศสัมพันธ์กับเด็กระดับมัธยมศึกษาจนตั้งครรภ์ และทอดทิ้งลูกไปในทันทีที่คลอดออกมา ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเสื่อมจิตใจของคนในสังคมไทย ปัญหาความเป็นอยู่จึงเป็นปัญหาที่เกิดจากระบบของสังคม และเกิดจากตัวของคนในสังคมเอง 2) ปัญหาครอบครัว มีปัญหาการนอกใจในบางครอบครัวเกิดปัญหาสามีไม่ดูแลเอาใจใส่ครอบครัว จนสุดท้ายทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว กลายเป็นครอบครัวแตกแยก และมีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีชีวิตที่ไม่มีความสุข แนวทางการแก้ไขปัญหามี 2 แนวทาง คือ 1) การแก้ไขปัญหาความยากจนด้วยการขยันเรียนและมีความหวังในชีวิต 2) การแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวด้วยการให้สมาชิกในครอบครัวให้อภัยกัน

คำสำคัญ: ปัญหาสังคมไทย, แนวทางแก้ไขปัญหาสังคมไทย, เรื่องสั้น, รางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์

Abstract

The purpose of this research was to analyze the problems and solutions in Thai society in short stories Awarded by the Kanokpong Songsompan award. By analyzing short stories Awarded by the Kanokpong Songsompan award 7 stories and presented the research results in Descriptive Analysis. The results showed that Short stories that received the Kanokpong Songsompan Award reflected the problems in Thai society, including: 1) Living

problems in Thai society, There was a problem of poverty that results in when sick, there was no money to pay for treatment until death in the end. The problem of being oppressed by the stepdaughter in the family is oppressed by the stepmother to worked hard in the house to the point that she had to sell herself in return for his parents' gratitude. The problem of ethical immorality that adults have sex with children at the secondary level until they become pregnant and abandoned the child as soon as it was born which reflects the deterioration of the minds of people in Thai society The problem of living is a problem caused by the social system. and originated from the people in society themselves. 2) Family problems have an infidelity problem In some families, there was a problem with the husband not taking care of the family. Until finally causing the problem of violence in the family become a broken family and there was a problem of domestic violence that makes family members have an unhappy life. There were two approaches to solving the problem: 1) solving poverty problems by diligent study and hope in life; 2) solving domestic violence problems by asking family members to forgive each other.

บทนำ

เรื่องสั้นเป็นเป็นวรรณกรรมที่สร้างจากพลังสติปัญญาของมนุษย์ โดยจำลองเรื่องจากภาพชีวิตของมนุษย์หรือสัตว์ แสดงความขัดแย้งอย่างใดอย่างหนึ่งจนเกิดวิกฤติการณ์ที่มีเหตุสัมพันธ์ต่อเนื่อง ไปจนถึงจุดสุดยอดของเรื่อง และคลี่คลายเป็นผลอย่างหนึ่ง เรื่องสั้นมีคุณค่าต่อผู้อ่านเป็นอย่างมาก ดังที่ สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร (2550 : 11) กล่าวว่า คุณค่าของเรื่องสั้นมี 3 ประการ ได้แก่ ประการแรกคือเรื่องสั้นเป็นงานเขียนประเภทบันเทิงคดี ให้ความเพลิดเพลินทางอารมณ์ต่อผู้อ่าน ประการที่สองคือ เรื่องสั้นในปัจจุบันมุ่งแสดงให้เห็นสภาพอันแท้จริงของชีวิตผู้เขียนในให้ความสนใจกับปัญหาต่าง ๆ และยังแฝงด้วยแนวคิดอันเป็นประโยชน์สาระความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางหรือทางออกในการแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตอีกด้วย ได้ให้เพาะบ่มปัญญาต่อผู้อ่าน ประการที่สาม เรื่องสั้นเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้ใช้ความคิดทั้งในขณะที่อ่าน และภายหลังจากที่อ่านเรื่องนั้นจบลง และยังสามารถส่งเสริมจินตนาการต่อผู้อ่าน

สังคมไทยมีรางวัลวรรณกรรมที่มอบให้วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นหลากหลายรางวัล เช่น รางวัลซีไรต์ รางวัลพานแว่นฟ้า รางวัลชมเชย รางวัลนายอินทร์อะวอร์ด รางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ เป็นต้น รางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2549 เป็นรางวัลที่มอบให้กับนักเขียนที่เขียนเรื่องสั้นได้ยอดเยี่ยม มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้นักเขียนรุ่นใหม่สร้างสรรค์ผลงานต่อไป ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันเกี่ยวข้องกับวรรณกรรม รวมไปถึงการสนับสนุนให้นักเขียนผลิตงานวรรณกรรมดี เพื่อเป็นการสืบทอดเจตนารมณ์ อุทิศคดี และศรัทธาต่องานวรรณกรรมของ กนกพงศ์ สงสมพันธุ์ (เด่น นาคกร, 2556)

เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ ระหว่างพ.ศ.2559-2564 จึงเป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าต่อผู้อ่านและสังคมไทยเป็นอย่างมาก และเป็นเรื่องสั้นที่ของรุ่นใหม่สะท้อนสภาพสังคมปัจจุบัน ปัญหาสังคมอย่างเด่นชัด ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างประเทศที่ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษา

ภาพสะท้อนสังคมไทยสมัยใหม่ในเรื่องสั้นรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสังคมไทยได้มากขึ้น จนทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมไทยได้ดีมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ ปี 2559-2564 เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ ปี 2559-2564 ราหุอมจันทร์ VOL.17-22 จำนวนทั้ง 7 เล่ม ได้แก่ คนเฝ้าประตู, ชีวิตความเร็วสูง, เมืองไม่หลับไม่นอน, เมืองเริงร่า, ทองดำแห่งเทือกเขาน้ำตา, ลิงภูเขาและนกระยงางโง่ ๆ และ ผลามเสือและอื่น ๆ รวมเรื่องสั้นจากทั้ง 7 เล่ม 60 เรื่อง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการวิเคราะห์ตัวบทเรื่องสั้น (Textual Analysis) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564

2. ขั้นตอนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ต่อมาศึกษาความเป็นมาของวรรณกรรมรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ และคัดเลือกเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564 จำนวน 7 เล่ม 60 เรื่องสุดท้ายวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยอ่านวิเคราะห์เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564 จำนวน 7 เล่ม 60 เรื่องสุดท้ายวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564 แล้วนำมาทำเค้าโครงการนำเสนอโดยเรียงลำดับตามปัญหาสังคมไทยที่ส่งผลกระทบต่อตัวละครจากมากไปสู่น้อย และนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาสังคมไทยตามปัญหาที่ได้นำเสนอไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเขียนวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564 ได้เห็นภาพสะท้อนสังคมไทยต่อไปนี้

1. ปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลนกพงศ์ สงสมพันธุ์

1.1 ปัญหาความเป็นอยู่ในสังคมไทย

1.1.1 ปัญหาความยากจน

เรื่องสั้น *เสียงพิณของพ่อ* กล่าวถึงแม่ยายของเวียงชัยป่วยเป็นมะเร็งลำไส้ แต่ด้วยครอบครัวของพี่น้องก็ยากจนจึงไม่มีเงินพาแม่ไปรักษาที่โรงพยาบาลกรุงเทพฯ ได้ และแม่ก็ไม่อยากให้ลูก ๆ ลำบากจึงหายาสมุนไพรไทยมาต้มกินเอง สุดท้ายก็ตายเพราะไม่ได้รับการรักษาจากหมอปัจจุบัน ดังตัวอย่าง

แม่ยายของเวียงชัยป่วยเป็นมะเร็งลำไส้ระยะที่สอง ... เมียเวียงชัยมีพี่น้องด้วยกันหลายคน แต่ละคนต่างก็มีฐานะที่ค่อนข้างยากจนพอกัน...ถึงจะหารช่วยกันแชร์ก็ข้างเถิดมันคงไม่พออยู่ดี ไหนจะมีค่าเดินทางไปดูแลเฝ้าไข้ โรงพยาบาลที่รักษาได้มีอยู่แห่งเดียวในกรุงเทพฯ หรืออาจหลายแห่ง แต่ก็จุกอยู่ที่เดียวคือกรุงเทพฯ ... อยู่มันไปอย่างนี้แหละ หายารากไม้มาต้มกินเอา ...

(เมืองเริงรำ, 2562, น. 105)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมไทย โดยเฉพาะคนไทยที่อยู่ในต่างจังหวัดซึ่งห่างไกลจากความเจริญ รายได้ของคนในครอบครัวมีน้อย แม้จะมีพี่น้องหลายคนในครอบครัวแต่ทุกคนก็ยังมีรายได้ไม่เพียงพอ มีรายได้แค่พออยู่พอกินเท่านั้น พอคนสำคัญในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรงที่โรงพยาบาลในต่างจังหวัดรักษาให้ไม่ได้ การเดินทางไปรักษาอาการเจ็บป่วยก็มีค่าใช้จ่ายเรื่องการเดินทางจนคนป่วยเลือกที่จะไม่รักษา และหันไปพึ่งยาสมุนไพรไทยแทน แต่ก็ไม่สามารถช่วยรักษาชีวิตของคนป่วยไว้ได้ ดังนั้นคนยากจนในสังคมไทยจึงมีทางเลือกในชีวิตไม่มากยิ่งเมื่อต้องเผชิญหน้ากับความเจ็บป่วยทำให้ไม่มีเงินพอที่จะแบ่งมารักษาตัวได้ เขาจึงต้องตายไปเพราะความยากจนเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้แก้ปัญหาไม่ถูกทางนั่นเอง

1.1.2 ปัญหาการถูกกดขี่

เรื่องสั้น *เกาะกระต่าย* แม่เลี้ยงบังคับอินให้ทำงานบ้านเหมือนคนใช้ และให้ไปทำงานขายตัวให้ชาวต่างชาติ และแม่เลี้ยงเป็นผู้ได้รับเงินจากการขายตัวของอิน ถ้าอินเก็บเงินที่ได้ไว้บ้าง อินจะถูกแม่เลี้ยงทำร้าย ดังตัวอย่าง

แม่เลี้ยงพูดกับอินว่าทำงานเพื่อพ่อของเธอ ตอบแทนบุญคุณที่ทำให้เธอเกิดมา อินก้าวลงจากรถแล้วไปกับคนต่างชาติเหล่านั้นด้วยความตื่นตระหนก พวกเขาทำเช่นนั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า อินถูกควบคุมมากขึ้น แม่เลี้ยงเป็นคนเก็บเงินทุกบาททุกสตางค์ และหากแม่เลี้ยงจับได้ว่าเธอพยายามเก็บเงินไว้บางส่วน ผลตอบแทนคือเธอถูกทำร้ายอย่างรุนแรง

(คนเฝ้าประตู, 2559, น. 104)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า แม่สังคมไทยจะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยและมีการนำหลักสากลเรื่องความเท่าเทียมกันของมนุษย์มาใช้ในสังคมไทยมากขึ้น แต่ปัญหาการกดขี่ข่มเหงและ

รังแกคนอื่นยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในครอบครัวที่พ่อหรือแม่ไม่ใช่พ่อแม่ที่แท้จริง เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่มีแม่เลี้ยงหรือพ่อเลี้ยงเป็นผู้ดูแลและไม่ได้ได้รับความรักความเอาใจใส่ และยังคงถูกแม่เลี้ยงข่มเหงรังแก บังคับให้ทำสิ่งที่ไม่ควรทำ เช่น การส่งลูกเลี้ยงไปขายตัว เป็นต้น ซึ่งปัญหานี้ทำให้เด็กถูกทำร้ายทั้งกายและใจ ตลอดเวลาทำให้มีปัญหас่วนตัวจนไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เพราะได้รับการปฏิบัติจากคนในครอบครัวเหมือนเขาไม่ใช่มนุษย์ ปัญหาการกดขี่ข่มเหงผู้อื่นที่เกิดขึ้นในครอบครัวจึงยังปรากฏอยู่ในสังคมอย่างต่อเนื่องและยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเช่นเดิม

1.1.3 ปัญหาการผิดคุณธรรมจริยธรรม

เรื่องสั้น *E (rotic) Book* กล่าวถึงนักเขียนวัยกลางคนคบกับเด็กสาวมัธยมปลาย ต่อมาสองเดือนเด็กสาวต้องย้ายไปอยู่กับนักเขียนไม่เรียนต่อแล้ว ดังตัวอย่าง

... หนึ่งในเด็ก ๆ ที่มาเข้าค่ายเป็นเด็กสาวมัธยมปลายตัวเล็กหน้าตาจิ้มลิ้ม ... สองคนไปจับด้วยกันในโรงแรม่านรูด อีกสองเดือนต่อมาเธอบอกว่าท้องกับเขา หากเขาไม่รับผิดชอบเธอจะแจ้งความพร้อมใช้คลิปวิดีโอที่ถ่ายไว้ในคืนนั้นเป็นหลักฐาน เขาต้องเสียเงินให้พ่อแม่เด็กสาวเป็นหลายหมื่น และเด็กสาวคนนั้นก็เก็บข้าวเก็บของมาอยู่ที่คอนโดฯ ของเขาง่าย ๆ โดยไม่สนใจกลับไปเรียนต่อให้จบ หลังคลอดลูกได้ไม่นานมีคนเห็นภรรยาวัยกระเตาะของเขาซ้อนท้ายเด็กแว้นหายไปและไม่เคยย้อนกลับมาหาลูกอีกเลย

(เมืองเริงร่ำ, 2562, น. 182)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการผิดคุณธรรมจริยธรรมทั้งของคนที่เป็นผู้ใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กที่ยังเรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษา จนเกิดการตั้งครรภ์ขึ้น และปัญหาของเด็กสาววัยรุ่นในสังคมไทยที่ไม่ชอบการเรียนหนังสือ ไม่ต้องการศึกษาเล่าเรียน มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายที่สูงวัยกว่าตนจนเกิดการตั้งท้อง ที่ไม่ใช่เกิดจากเหตุบังเอิญแต่เกิดจากการตั้งใจวางแผนไว้แต่ต้น เพราะมีการถ่ายวิดีโอเป็นหลักฐานทำให้ผู้ชายต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังทำผิดจนถึงขั้นที่คลอดลูกแล้วก็หนีไปกับผู้ชายคนอื่นไม่เลี้ยงดูลูกซึ่งทำให้เด็กที่เกิดมามีปัญหาตามมาอีกมากมาย ความผิดศีลธรรมจริยธรรมของทั้งสองฝ่ายสะท้อนให้เห็นความเสื่อมของจิตใจคนในสังคมไทยทั้งผู้ใหญ่และเด็กล้วนแต่ไม่มีจิตสำนึกที่ดีในการเป็นมนุษย์ในสังคมเลย การผิดคุณธรรมจริยธรรมนี้ทำให้สังคมเสื่อมทรามลงและกลายเป็นสังคมที่น่าอยู่

1.2 ปัญหาครอบครัว

1.2.1 ปัญหาการนอกใจ

เรื่องสั้น *แค่อยากไปทำงาน* ได้กล่าวถึงสามีไม่ทำหน้าที่ดูแลครอบครัว ทั้งดีมีของมีเงินและมีผู้หญิงอื่นอีกด้วย ดังตัวอย่าง

ส่วนสามีขี้เมาที่คนในละแวกนั้นพากันสรรเสริญว่าไม่เอาถ่านนั้นอย่าไปหวังพึ่ง ยังมีเรื่องหญิงอื่นเข้ามาพัวพัน ... ครั้งหนึ่งลอบพาผู้หญิงเข้าบ้าน นางเลิกงานกลับมาทันเห็นเข้าพอดีจึงขัด เข้าไปด้วยไม้ตีพริกผลคือหัวแตกจนต้องเย็บไปสิบกว่าเข็ม

(ชีวิตความเร็วสูง, 2560, น. 27, 29)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ปัญหาครอบครัวด้านการนอกใจของคู่สมรสในครอบครัวเกิดจากการกระทำของสามีที่เป็นคนไม่ดีไม่เอาใจใส่ดูแลครอบครัว และยังมีปัญหาเรื่องความเจ้าชู้อีกด้วย

ความเจ้าชู้นั้นไม่ใช่การไปมีผู้หญิงคนอื่นนอกบ้าน แต่กลับนำผู้หญิงนอกบ้านเข้ามาอนในบ้านด้วย ทำให้ภรรยาทนไม่ไหวจนจัดการปัญหาการนอกใจของสามีด้วยการใช้ความรุนแรงซึ่งทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงอื่นตามมาอีกมากมาย

1.2.2 ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

เรื่องสั้น ฉลามเสือ กล่าวถึงสามีกินเหล้าจนเมา เมื่อกลับถึงบ้านก็ตะโกนเสียงแข็งเรียกภรรยาให้หาข้าวมาให้กิน ภรรยารู้สึกกลัวและร้องไห้ออกมา ดังตัวอย่าง

“หนอย ... กูบอกให้มึงลงหาข้าวให้กูกินแค่นี้ มึงซักสิหน้าเธอไป มึงเป็นเมียกูนะ กูหาเลี้ยงให้มึงอยู่อย่างสุขสบาย มึงกล้ากับกูหรือ อีพิมพา”

... น้ำตาของแม่ไหลเป็นสาย ชมพุลุกขึ้นทำใจดีสู้เสือ จะไปจัดแจงกับข้าวกับปลาแทนแม่ แต่พอตะโกนเสียงแข็งไม่ให้ยุ่ง เจาะจงว่าต้องเป็นแม่เท่านั้น ชมพุกอยกลับไปนั่งข้าง ๆ น้องชาย สบตากันด้วยความรู้สึกที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

(ฉลามเสือและอื่น ๆ, 2564, น. 110)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดจากผู้ชายที่เป็นผู้นำครอบครัวได้พูดจาไม่ดีกับภรรยาและลูกของตน เพราะเขาคิดว่าตนเองใหญ่ที่สุดในบ้านเพราะออกไปทำงานหาเงินเลี้ยงครอบครัว เขาจึงถือว่าตนเองมีอำนาจมากกว่า แต่การใช้ความรุนแรงของเขาได้ส่งผลเสียต่อจิตใจของทั้งภรรยาและลูกให้รู้สึกกลัว และรู้สึกเสียใจจนต้องร้องไห้ร้องออกมา ชีวิตของทุกคนในครอบครัวที่มีผู้นำครอบครัวใช้ความรุนแรงจึงเป็นชีวิตที่ไม่สงบสุข ชีวิตในบ้านเหมือนตกอยู่ในอันตรายจากผู้นำครอบครัวของตนเอง ซึ่งส่งผลให้ชีวิตในบ้านเหมือนกับชีวิตในนรกอยู่ตลอดเวลา

2. แนวทางแก้ไขปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์

จากการวิเคราะห์ปัญหาสังคมไทยในเรื่องสั้นรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564 พบว่าผู้เขียนได้นำเสนอปัญหาต่าง ๆ ในสังคมไว้ในเรื่องสั้นมากมายหลายปัญหา แต่จากการวิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหา พบว่า ผู้เขียนเรื่องสั้นนำเสนอแนวทางแก้ปัญหาไว้บางปัญหาเท่านั้น แนวทางการแก้ปัญหาจึงเป็นสิ่งที่ผู้อ่านต้องคิดต่อจากการนำเสนอปัญหาของผู้เขียนเอง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการแก้ปัญหาที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ 2 แนวทาง ดังนี้

2.1 แนวทางแก้ไขปัญหาความยากจน

เรื่องสั้น *อิสราภาพที่สูญสลาย* กล่าวถึง ตัวละคร “ฉัน” ตอนที่เป็เด็ก ๆ บ้านของเขายากจนมาก “ฉัน” จึงได้ขยันเรียนหนังสือเพื่อสามารถทำงานในสิ่งที่อยากจะทำ ได้เงินเดือนสูงขึ้น ดังตัวอย่าง

ฉันได้เรียนหนังสือไม่เหมือนลูกคนอื่น ๆ แต่ฉันเรียนหนังสือเพราะอยากเรียน ฉันคิดว่ากันได้เรียนหนังสือทำให้คนเราสามารถทำงานในสิ่งที่เราอยากทำได้มากขึ้น หาเงินได้มากขึ้น ได้นั่งโต๊ะทำงานเป็นคนที่ได้เงินเดือนสูง ๆ กว่าคนอื่น

(เมืองไม่หลับไม่นอน, 2560, น. 14)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า เนื่องจากครอบครัวเป็นครอบครัวที่ยากจน ลูกหลานในครอบครัวจึงหาทางแก้ปัญหาความยากจนด้วยการขยันเรียนหนังสือเพื่อให้มีความรู้ความสามารถมากขึ้น และ

สร้างความหวังให้ตนเองได้มีโอกาสเรียนจบจนมีงานที่ดีทำ มีเงินเดือนมาก ๆ เพื่อนำเงินเดือนมาแก้ปัญหาความยากจนที่ตนเองเผชิญอยู่ การสร้างความหวังทำให้ลูกหลานในครอบครัวขยันเรียนและเดินไปสู่ทางที่จะสำเร็จตามที่หวังได้ดีขึ้น

2.2 แนวทางแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

เรื่องสั้น *ฉลามเสือ* กล่าวถึง ชมพู่ โกรธพ่อที่พ่อพูดจาว่่ากล่าวแม่ ขว้างปาข้าวของในบ้าน ชมพู่และน้องชายจึงหนีออกจากบ้าน จนผ่านไป 3 ปี พ่อตาย ชมพู่ มางานเผาศพพ่อ แต่ยังคงโกรธพ่อ ไม่ยอมขึ้นไปเผาศพพ่อ ทำให้ไฟที่ต้องเผาพ่อจุดไม่ติด จนน้องชายเห็นวิญญาณพ่อ พ่อบอกให้ชมพู่ขึ้นไปเผาพ่อ ดังตัวอย่าง

คนตายก็ตายไปแล้ว เธอควรคิดแบบนี้ นรกที่เธอวิ่งหนีนั้นจะสูญสลายไปพร้อมกองไฟนั้น ชมพู่จิกกระโปรงตัวเอง แล้วค่อย ๆ เดินไปยังเมรุช้า ๆ ก้าวขาทีละข้างขึ้นบันไดอย่างแสนยากเย็น ก่อนจะนั่งลงกอบเก็บเอาเศษกระดูกที่แตกกระจายนั้นออกจากกรุบ หยิบรูปผู้ชายที่เธอทิ้งรักและเกลียดชังมากอดไว้แนบอก

(ฉลามเสือและอื่น ๆ, 2564, น. 119)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ครอบครัวนี้เป็นครอบครัวที่พ่อใช้ความรุนแรง ทำให้ลูกทนมไม่ไหว จนต้องหนีออกไปอยู่ที่อื่น โดยลูกยังรู้สึกโกรธและไม่ให้อภัยพ่อ ลูกจึงยังคงเป็นทุกข์ และใช้ชีวิตต่อไปด้วยความเกลียดที่มีในใจตนเอง แม้จนเมื่อพ่อตายความโกรธก็ยังคงอยู่ ผู้เขียนจึงจบเรื่องด้วยให้ลูกขึ้นไปเผาศพพ่อของตนเองบนเมรุ และให้อภัยพ่อของตนเอง เลิกโกรธและเกลียดพ่อ จึงเป็นการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวด้วยการนำหลักทางพุทธศาสนามาช่วยแก้ปัญหา คือ การให้อภัยที่จะปลดปล่อยความทุกข์ในใจตนเองออกไปได้ และความเป็นครอบครัวก็จะกลับคืนมา

อภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยที่เด่นชัด คือ เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ สะท้อนให้เห็นภาพปัญหาสังคมไทย ได้แก่ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาความยากจน ปัญหาการผิดคุณธรรมจริยธรรมของผู้ใหญ่และเยาวชน ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว มีปัญหาการนอกใจของคู่สมรส ทุกปัญหาได้ส่งผลที่รุนแรงต่อทุกชีวิตในสังคมไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด/ทฤษฎีของ อิงอร สุพันธ์วัฒน์ (2558: บทนำ) กล่าวว่า ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายมีหลากหลายมุมมอง ทั้งระดับครอบครัว สังคมระดับกว้าง หรือปัญหาระดับชาติ อาจเป็นเรื่องกว้าง ๆ หรือ เฉพาะเจาะจงในแต่ละยุคแต่ละสมัย นวนิยายจะทำหน้าที่ถ่ายทอดแง่มุมปัญหาต่าง ๆ ในสังคมให้ผู้อ่านรับรู้และรับรู้ปัญหาไปตามกระแสของสังคม และยังสอดคล้องกับแนวคิด/ทฤษฎีของ มยุรี จารุปาน และคณะ (2555 : 144-186) กล่าวว่า ปัญหาของเยาวชนมีทั้งหมด หลายด้าน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความสัมพันธ์ทางเพศโดยผิดจารีต ประเพณี และปัญหาการร่วมเพศ นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านสุขภาพอนามัย สติปัญญา สังคมและ บุคลิกภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ LIU GUOXIU (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายชุด ฟ้าห่มดิน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสังคมชนบทไทยมี 5 ประการ คือ 1) ปัญหาครอบครัว 2) ปัญหาชีวิตความเป็นอยู่ด้านสิ่งแวดล้อม ความเจ็บป่วย การรักษาพยาบาล และความยากจน 3) ปัญหาการศึกษา 4) ปัญหาความรุนแรงในเขตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ 5) ปัญหาความขัดแย้งของชาวไทยมุสลิม อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ LU YANWEI

(2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ. 2558-2560 ผลการวิจัยด้านปัญหาสังคมไทยกับแนวทางแก้ปัญหา พบว่า วรรณกรรมเยาวชนสะท้อนปัญหาสังคมไทยและแนวทางแก้ไขปัญหามี 3 ด้าน ได้แก่ 1) 1) ปัญหาครอบครัว แก้ไขด้วยความรักในครอบครัว 2) ปัญหาความเป็นอยู่ของคนในสังคม แก้ไขโดยทุกคนในสังคมไทยช่วยเหลือกัน 3) ปัญหาการสู้รบของประเทศเพื่อนบ้าน แก้ไขโดยรัฐบาลและชาวบ้านที่อยู่แถวชายแดนช่วยเหลือกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

ผู้อ่านสามารถนำความรู้เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาสังคมไทยที่สะท้อนจากเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ.2559-2564 ไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมไทยได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิเคราะห์เรื่องสั้นรางวัลกนกพงศ์ สงสมพันธุ์ พ.ศ. 2559-2564 ในด้านอื่น ๆ เช่น โครงเรื่อง ตัวละคร แนวคิด การใช้ภาษา เป็นต้น

2.2 ควรวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากวรรณกรรมที่ได้รับรางวัลอื่น ๆ เช่น รางวัลนายอินทร์อะวอร์ด รางวัลซีไรต์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

เด่น นาคกร. (2556). อมยิ้มก็เคี้ยวกระดาษ : อบอุ่นงานบุญ กับรางวัล 'กนกพงศ์ สงสมพันธุ์' ครั้งที่ 3. คมชัด

ลึกออนไลน์. ค้นคืนจาก <https://www.komchadluek.net/kom-lifestyle/151981>

สุทัศน์ วงศ์กระบอกถาวร. (2550). บันเทิงคดีประเภทเรื่องสั้น. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

อิงอร สุพันธุ์วณิช. (2547). เสื่อมลายสายรุ่ง: ภาพสะท้อนสังคมจากอดีตสู่ปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มยุรี จารุปาน. (2555). ปัญหาเด็กและเยาวชนกับการส่งเสริมอาชีพ. เอกสารการสอนชุดวิชา 70422. พิมพ์

ครั้งที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

LIU GUOXIU. (2563). ภาพสะท้อนสังคมชนบทไทยในนวนิยายชุด ฟ้าห่มดิน. ปริญญาศิลปศาสตรมหา

บัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

LU YANWEI. (2562). ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมเยาวชนที่ได้รับรางวัล “เซเว่นบุ๊คอวอร์ด” พ.ศ.

2558-2560. ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.